

Jeremia 35

1 Het woord dat van de HEERE gekomen is tot Jeremia in de dagen van Jojakim, de zoon van Josia, de koning van Juda:

2 Ga naar het huis van de Rechabieten, spreek met hen en breng hen in het huis van de HEERE, in een van de kamers, en geef hun wijn te drinken.

3 Toen haalde ik Jaāzanja, de zoon van Jeremia, de zoon van Habazzinja met zijn broers en al zijn zonen, ja heel het huis van de Rechabieten,

4 en bracht hen in het huis van de HEERE, in de kamer van de zonen van Hanan, de zoon van Jigdalia, de man Gods, die naast de kamer van de vorsten is, die zich boven de kamer van Maāseja, de zoon van Sallum, de deurwachter, bevindt.

5 Ik zette de leden van het huis van de Rechabieten kannen vol wijn en bekers voor en ik zei tegen hen: Drink wijn!

6 Zij zeiden echter: Wij drinken geen wijn, want onze voorvader Jonadab, de zoon van Rechab, heeft ons geboden: U mag geen wijn drinken, u niet en uw kinderen niet, tot in eeuwigheid.

7 U mag geen huis bouwen, en geen zaad zaaien, geen wijngaard planten of in bezit hebben, maar u moet in tenten wonen, al uw dagen, opdat u vele dagen leeft in het land waar u als vreemdeling verblijft.

8 Wij nu hebben geluisterd naar de stem van onze voorvader Jonadab, de zoon van Rechab, in alles wat hij ons geboden heeft, door al onze dagen geen wijn te drinken, wij niet en onze vrouwen niet, evenmin als onze zonen en onze dochters,

9 en door geen huizen te bouwen tot onze woning. We hebben geen wijngaard of akker, en geen zaaigoed.

10 Wij hebben in tenten gewoond, en hebben geluisterd en gedaan overeenkomstig alles wat onze voorvader Jonadab ons geboden heeft.

11 Maar het gebeurde, toen Nebukadrezar, de koning van Babel, naar dit land optrok, dat wij zeiden: Kom, laten wij Jeruzalem binnengaan, vanwege het leger van de Chaldeeën en vanwege het leger van de Syriërs. Daarom wonen wij nu in Jeruzalem.

12 Toen kwam het woord van de HEERE tot Jeremia:

13 Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Ga zeggen tegen de mannen van Juda en tegen de inwoners van Jeruzalem: Zult u niet de vermaning aanvaarden door te luisteren naar Mijn woorden? spreekt de HEERE.

14 De woorden van Jonadab, de zoon van Rechab, die hij zijn kinderen geboden heeft, dat zij geen wijn mochten drinken, hebben zij gestand gedaan. Zij hebben tot op deze dag geen wijn gedronken, want zij hebben geluisterd naar het gebod van hun voorvader. Ik echter heb vroeg en laat tot u gesproken, maar naar Mij hebt u niet geluisterd.

15 Ik zond tot u vroeg en laat al Mijn dienaren, de profeten, om te zeggen: Bekeer u toch, ieder van zijn slechte weg, en beter uw daden, ga geen andere goden achterna om die te dienen. Dan zult u in het land blijven dat Ik u en uw vaders gegeven heb. Maar u hebt uw oor niet geneigd en naar Mij niet geluisterd.

16 Ja, de kinderen van Jonadab, de zoon van Rechab, hebben het gebod van hun voorvader dat hij hun geboden had, gestand gedaan, maar naar Mij luistert dit volk niet.

17 Daarom, zo zegt de HEERE, de God van de legermachten, de God van Israël: Zie, Ik ga over Juda en over al de inwoners van Jeruzalem al het onheil brengen dat Ik over hen heb uitgesproken, omdat Ik tot hen gesproken heb, maar zij niet geluisterd hebben, Ik tot hen geroepen heb, maar zij niet geantwoord hebben.

18 Tegen het huis van de Rechabieten zei Jeremia: Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Omdat u geluisterd hebt naar het gebod van uw voorvader Jonadab, al zijn geboden in acht genomen hebt, en gedaan hebt overeenkomstig alles wat hij u geboden heeft,

19 daarom, zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Het zal Jonadab, de zoon van Rechab, niet aan een man ontbreken die in Mijn dienst staat, alle dagen.

Het boek Jeremia

In Jeremia 35 wordt een herinnering opgehaald uit de tijd van Jojakim. Jeremia 35:1 *Het woord dat van de HEERE gekomen is tot Jeremia in de dagen van Jojakim, de zoon van Josia, de koning van Juda.* Het is de lezer van het boek Jeremia al wel duidelijk geworden dat Jeremia in zijn boek niet alles netjes op datum heeft liggen. We bevonden ons met de vorige hoofdstukken in de tijd van koning Zedekia maar gaan nu zo'n twintig jaar terug in de tijd naar koning Jojakim, de opvolger van koning Josia. De uitdaging voor de lezer is om de vinger te krijgen achter het thema van – in dit geval – Jeremia 35. Dat is op zich een hele opgave, maar wellicht nog meer een gave, een geschenk van de verlichting door de Heilige Geest. Natuurlijk moet er ook gestudeerd worden. Er is transpiratie, maar de hoofdmoot is inspiratie. De HEERE moet inderdaad Zijn Geest welwillend aan ons afstaan willen wij als lezer boven tafel krijgen waar het in dit hoofdstuk over gaat. Ogenschijnlijk gaat het over *gehoorzaamheid*. Een bekend thema uit het boek Jeremia. Gehoorzaamheid is de A en de Z van Jeremia. Dat is hier ook zo trouwens. *Hoe je aan gehoorzaamheid komt?* Dat is voor God niet zo'n belangrijke vraag. Als je maar gehoorzaam bent. Onderzoekers vatten de inhoud van Jeremia 35 als volgt samen: 'Wanneer u ziet hoe gehoorzaam de Rechabieten zijn aan hun voorvader Jonadab, moeten de Israëlieten zich dan niet schamen voor hun ongehoorzaamheid aan God?!' Ja dus. Gehoorzaamheid is als het ware de rug van het boek Jeremia dat alle hoofdstukken bij elkaar houdt. In Jeremia 35 zouden de Rechabieten als voorbeeld dienen voor Israël. Deze uitleg komt in de buurt maar de pijl is nog niet in de roos, om met boogschutterstermen te spreken. Het gaat om gehoorzaamheid, zeker, maar het gaat daarbij nog meer om een aspect van gehoorzaamheid; iets wat helpt om God in alle dingen te volgen. Kijken of we dit met Gods hulp boven tafel kunnen krijgen.

Spreek met de Rechabieten en geef hun wijn te drinken.

Rechabieten zijn vreemdelingen

Het initiatief ligt bij de HEERE. God geeft aan de profeet Jeremia de opdracht om de Rechabieten in een hal bij de tempel wijn te laten drinken. Jeremia 35:1,2 *Het woord dat van de HEERE gekomen is tot Jeremia in de dagen van Jojakim, de zoon van Josia, de koning van Juda: Ga naar het huis van de Rechabieten, spreek met hen en breng hen in het huis van de HEERE, in een van de kamers, en geef hun wijn te drinken.* God wil de Rechabieten ten voorbeeld stellen aan de inwoners van Jeruzalem en Juda. Van de Rechabieten kunnen ze nog heel wat leren. Wie zijn de Rechabieten, zo vraag je je af? De Rechabieten stammen af van een zekere Rechab. Het zijn volgens de geleerden Kenieten. 1 Kronieken 2:55 *De families in Jabes die zich op de schrijfkunst hebben toegelegd, namelijk de families Tira, Sima en Sucha, Kenieten uit Chammat, waar ook de Rechabieten vandaan komen.* Ze behoorden tot hetzelfde volk als de schoonvader van Mozes, Jethro. Deze Kenieten zijn vermoedelijk met Mozes en het volk Israël meegetrokken door de woestijn naar het beloofde land. Toevallig weten we dat Mozes een beroep deed op de familie van zijn schoonvader om als *gids* mee te gaan en te helpen bij

de tocht door de woestijn. Numeri 10:29-32 *Mozes zei tegen Hobab, de zoon van Rehuel, de Midianiet, de schoonvader van Mozes: Wij trekken naar de plaats waarvan de HEERE gezegd heeft: Ik zal u die geven. Ga met ons mee, en wij zullen je weldoen, want de HEERE heeft over Israël het goede gesproken. Maar hij zei tegen hem: Ik ga niet mee; ik ga naar mijn land en naar mijn familiekring terug. Mozes zei: Verlaat ons toch niet, want omdat jij weet hoe wij ons kamp in de woestijn moeten opslaan, kun je ons tot ogen zijn. En het zal gebeuren, als je met ons meegaat, en dat goede waarmee de HEERE ons zal weldoen, gekomen zal zijn, dat wij ook jou weldoen zullen. Zo trokken zij drie dagreizen van de berg van de HEERE vandaan. En de ark van het verbond van de HEERE trok drie dagreizen voor hen uit, om een rustplaats voor hen te zoeken.* Veel meer weten we niet maar feit is dat mensen van de stam van de Midianieten met hun kudde zwierven door dat gebied. Ze kenden de omgeving als hun eigen broekzak. Blijkbaar is een groep uit deze stam met Israël meegetrokken naar het beloofde land. Het waren *Nomaden* en – nu komen we bij de kern van het verhaal – dat zijn ze heel bewust gebleven. Ze hebben altijd in de buurt van het volk Israël gewoond aan de grenzen van het bewoonde gebied waar ze met hun kudden het grasland afweidden. Het waren – wat de Bijbel noemt – *vreemdelingen*. Die term nemen ze zelf ook in de mond. Jeremia 35:6,7 *Zij zeiden echter: Wij drinken geen wijn, want onze voorvader Jonadab, de zoon van Rechab, heeft ons geboden: U mag geen wijn drinken, u niet en uw kinderen niet, tot in eeuwigheid. U mag geen huis bouwen, en geen zaad zaaien, geen wijngaard planten of in bezit hebben, maar u moet in tenten wonen, al uw dagen, opdat u vele dagen leeft in het land waar u als vreemdeling verblijft.* Een *vreemdeling* was iemand die van oorsprong niet tot het volk van God behoorde maar hij of zij woonde wel te midden van het Joodse volk. Ze hoorden er in zekere zin helemaal bij. De wetten en instellingen die voor het volk Israël van toepassing zijn gelden ook voor de vreemdeling. In de Thora komen we herhaalde malen de uitspraak tegen *'of het nu een vreemdeling is of een geboren Israëliet'*. God maakt vaak geen verschil tussen die twee. Beiden moeten zich houden aan wat God aan Zijn volk oplegt.

De vreemdeling

De vreemdeling als de Israel

Leviticus 24:16	Wie de Naam van de HEERE lastert, moet zeker ter dood gebracht worden. Heel de gemeenschap moet hem zeker stenigen. Zowel de vreemdeling als de ingezetene moet zeker gedood worden als hij de Naam gelasterd heeft.
Numeri 15:30,31	Maar de persoon die iets met opgeheven hand doet, van de ingezetenen of van de vreemdelingen, die lastert de HEERE: die persoon moet uit het midden van zijn volk uitgeroeid worden, want hij heeft het woord van de HEERE veracht en Zijn gebod verbroken. Die persoon moet beslist uitgeroeid worden, zijn ongerechtigheid is op hem.

Deuteronomium 24:14	U mag de arme en behoeftige dagloner, iemand van uw broeders of van de vreemdelingen die in uw land binnen uw poorten is, niet onderdrukken.
Exodus 12:19	Zeven dagen lang mag in uw huizen geen zuurdeeg gevonden worden, want ieder die iets gezuurds zal eten, die persoon moet uit de gemeenschap van Israël uitgeroeid worden, of hij nu een vreemdeling is of een ingezetene van het land.

Het gaat in Exodus 12 zelfs over de viering van het Paasfeest, al wordt in zo'n geval wel van de vreemdeling gevraagd dat hij en heel zijn familie van de mannelijke kant besneden wordt. De vreemdeling is – wat wij zouden noemen – een allochtoon, maar dan wel iemand die bijna volledig in het volk Israël is opgenomen.

Geen huizen bouwen Geen akker bewerken. Geen wijnbouw plegen Blijven wonen in tenten

De regel van Jonadab, de zoon van Rechab.

Nu doet er zich in het geval van de Rechabieten iets bijzonders voor. Wat wil het geval? Het is niet Rechab zelf, maar zijn zoon Jonadab die een gebod heeft afgegeven voor zijn familie, iets waaraan ze zich altijd zouden moeten houden. De Rechabieten konden *de regel van Jonadab* wel dromen. Ze dreunen hem op op het moment waarop Jeremia hen aan de wijn wil hebben. Nee, dat gaan ze niet doen, want hun voorvader Jonadab heeft hen ten strengste verboden om wijn te drinken. En dat was niet het enige voorschrift wat ze van de goede man kregen. Jeremia 35:6-7 *Zij zeiden echter: Wij drinken geen wijn, want onze voorvader Jonadab, de zoon van Rechab, heeft ons geboden: U mag geen wijn drinken, u niet en uw kinderen niet, tot in eeuwigheid. U mag geen huis bouwen, en geen zaad zaaien, geen wijngaard planten of in bezit hebben, maar u moet in tenten wonen, al uw dagen, opdat u vele dagen leeft in het land waar u als vreemdeling verblijft.* Die man kan dat wel zeggen, maar het is de vraag of zijn familie zich daar ook aan gaat houden. Maar dat is dus geen vraag. Ze hebben zich altijd stipt aan dit voorschrift gehouden. Jeremia 35:8-10 *Wij nu hebben geluisterd naar de stem van onze voorvader Jonadab, de zoon van Rechab, in alles wat hij ons geboden heeft, door al onze dagen geen wijn te drinken, wij niet en onze vrouwen niet, evenmin als onze zonen en onze dochters, en door geen huizen te bouwen tot onze woning. We hebben geen wijngaard of akker, en geen zaaigoed. Wij hebben in tenten gewoond, en hebben geluisterd en gedaan overeenkomstig alles wat onze voorvader Jonadab ons geboden heeft.* Ze houden zich dus verre van alles wat naar cultuur ruikt. Dan kun je de volgende vraag verwachten: 'Wat doet een Nomadenfamilie dan in Jeruzalem? Dat is toch ook een stad?' Jaäzanja was die vraag al voor. Jeremia 35:11 *Maar het gebeurde, toen Nebukadrezar, de koning van Babel, naar dit land optrok, dat wij zeiden: Kom, laten wij Jeruzalem binnengaan, vanwege het leger van de Chaldeeën en vanwege het leger van de Syriërs. Daarom wonen wij nu in Jeruzalem.* Er was een regel, maar blijkbaar was er ook 'de uitzondering op de regel'. Nood breekt wet.

De verzoeking

Wie het bovenstaande goed tot zich laat doordringen zal zich realiseren hoe verleidelijk het aanbod van de profeet Jeremia was aan de Rechabieten. Jeremia 35:2 *Ga naar het huis van de Rechabieten,*

spreek met hen en breng hen in het huis van de HEERE, in een van de kamers, en geef hun wijn te drinken. Jeremia is niet naar het onderkomen van de Rechabieten gegaan met een fles wijn om een glas te drinken, bijvoorbeeld op de (hernieuwde) kennismaking. De aanpak is veel serieuzer. Ook is het God Zelf die deze aanpak voorstaat. Jeremia neemt hen op Gods uitdrukkelijke verzoek mee naar de tempel. Dat is op zich al een grote eer om als vreemdeling – NB door de profeet van de HEERE – uitgenodigd te worden met de hele familie voor een bijeenzijn in de tempel. Koning Salomo had tegen de buitenmuur van de tempel drie verdiepingen aan ruimtes gebouwd. In een van die ruimtes kwamen ze bij elkaar. 1 Koningen 6:5,6 *En rondom tegen de muur van het huis bouwde hij een uitbouw, tegen de muren van het huis rondom, zowel van de grote zaal als van het binnenste heiligdom. Zo maakte hij zijkamers rondom.* Omdat de tempelmuur insprong werd de ruimte groter naarmate je een verdieping hoger kwam. Het zijn de ‘skyboxen’ van het huis van God. Het waren zeker niet de minsten die van die kamers gebruik maakten. Daar is de kamer of – zoals de Bijbel zegt – de hal van de godsmen Chanan, de zoon van Jigdalia. Mozes was een godsmen. Samuel was een godsmen. Jeremia zelf ook. Jeremia 15:19 Ze bevonden zich met *de godsmen* in goed gezelschap. Dat kun je wel zeggen ja. En daar is de kamer van *de raadsheren*. Jeremia 35:4 *en bracht hen in het huis van de HEERE, in de kamer van de zonen van Hanan, de zoon van Jigdalia, de man Gods, die naast de kamer van de vorsten is, die zich boven de kamer van Maäseja, de zoon van Sallum, de deurwachter, bevindt.* Iedereen kan aanvoelen dat de adem de familie bijna werd benomen. Ze werden opgenomen in de hogere sferen van Gods huis. En dat terwijl ze *vreemdelingen* waren. Wat waren ze dicht bij de HEERE de God van Israël. Ze waren één stap verwijderd van de echte wereld. Met verbazing en bewondering moeten ze naar de mensen gekeken hebben die zich op de verdieping boven hen en naast hen bewogen; ieder met zijn eigen kledij waarmee de waardigheid van de persoon werd geaccentueerd. Opgenomen te worden in de nauwe kring rondom de HEERE en in de hogere lagen van de bevolking, het moet een echte verleiding geweest zijn. ‘Welkom in de nieuwe wereld van Jeruzalem’, zo moet de uitnodiging van Jeremia geklonken hebben om wijn te drinken. Het klonk als ‘Kom ga met ons en doe als wij’. Maar ze deden het niet. Geen denken aan. Het was een echte verzoeking en ook een echte overwinning van de trouw en de gehoorzaamheid aan de *pater familias* Jonadab.

Joodse mensen uit Nigeria

Met de cultuur komt het gedachtegoed mee.

Het is niet bekend om welke reden Jonadab deze strenge regel aan zijn familie heeft opgelegd. We weten alleen dat hij dat gedaan heeft. We kunnen misschien wel vermoeden waar deze instelling vandaan komt. Hij zou voort kunnen komen uit het besef *gast* te zijn of zoals de Bijbel het noemt *vreemdeling*. Het waren geen Israëlieten. God was niets aan hen verplicht. Het feit dat er bij God – we hebben dat gezien in de Thora – plaats ingeruimd wordt voor *de vreemdeling* geeft een besef van bevoorrecht te zijn en zich verplicht te voelen. Het is niet vanzelfsprekend dat elke allochtoon beseft dat hij gast is in het land waar hij niet geboren is en dat hij dat land en volk – dat hem gastvrij

opgenomen heeft – liefde en respect verschuldigd is en dat de allochtoon de wetten van het land eerbiedigt. Het is niet vanzelfsprekend maar onwillekeurig ga je daar als autochtone bevolking wel van uit. We kijken vreemd op wanneer er Roemenen zijn die onze bijstands-pot plunderen en wanneer Marokkanen getalsmatig hoog scoren in onze gevangenissen. Je verwacht het niet van mensen die voor ons besef opgevangen worden in onze samenleving – door diezelfde mensen – benadeeld te worden. Wat wij mogelijk missen bij (een deel van) sommige bevolkingsgroepen in Nederland tref je wel aan bij de Rechabieten. De Rechabiet is zeer erkentelijk voor de plek die hem toegemeten is. Daar komt nog iets bij. Wij hebben tot nu toe met onze ogen naar de allochtoon gekeken maar laten we nu even met de ogen van de allochtoon kijken naar onze samenleving. *De vreemdeling* staat een beetje aan de kant. Hij beschouwt de samenleving en denkt er het zijne van. Hij ziet dingen waar hij mogelijk jaloers op is maar ook zaken die hij diep in zijn hart misschien wel verwerpt. Het zou zomaar kunnen dat de familiebetrekking met Mozes – de mensen komen uit de familie van Jethro – kritisch maakte op de manier waarop het volk Israël met Zijn God omging. In de persoon en het optreden van Mozes voelde men de weerbarstigheid van de relatie tussen God en Zijn volk Israël. In de woestijn ging het al gigantisch mis tussen God en Zijn volk. En dat niet eenmaal maar meerdere keren. Mogelijk kreeg men daar als familie van Mozes' vrouw Zippora ook meer van mee dan men lief was. Hoe dan ook, de Rechabieten hebben uiteindelijk besloten mee op te trekken met dit volk, maar tegelijkertijd wilde men blijkbaar verschoond blijven van de manier waarop Israël met zijn God omging. Die omgang van het volk Israël met Zijn God werd er in Kanaän niet beter op. Met lede ogen moet de familie van Rechab gezien hebben hoe het volk Israël niet alleen bezit nam van de huizen en de landerijen van de onderworpen volken. Tegelijkertijd merkten ze hoe gemakkelijk met de cultuur ook in het geloof van Israël zaken binnenslopen die er helemaal vreemd aan hadden moeten blijven. Met de huizen en de landerijen nam men ook geleidelijk de goden van de overwonnen volken over. Daar kwam de Ba'al en de Astarte, de Moloch en de Asjera. De pleinen en straten en huizen van de Israëlieten kregen hoe langer hoe meer weg van de tijd van de volken die vóór hen het land bevolkten en die er juist om die reden verdreven waren; de godsbeelden en de afgodendienst. Een ding is duidelijk: Rechab en zijn familie wilden hiervan verschoond blijven. Ze wilden niets te maken hebben met het syncretisme dat langzaam maar zeker bezit nam van Israël.

'Vreemdeling' in Israel.

Koning Jehu en Jonadab, de zoon van Rechab

Of dit inzicht vroeg of laat is doorgebroken vermeldt de geschiedenis niet. Wel duikt er in de tijd van koning Jehu – als uit het niets – de naam en de familie van Rechab op in de persoon van Jonadab. De profeet Elia had min of meer het doodsvonnis uitgesproken over Achab en Izebel, vanwege de Ba'aldienst die Izebel meegenomen had uit Sidon. Koning Jehu is degene die het vonnis voltrekt. Hij

laat daarbij een bloedig spoor achter. Jehu ziet kans de volledige koninklijke familie – in het Noordrijk – en andere verantwoordelijken uit de vorige periode te doden. Ook alle Ba’alpriesters worden bij elkaar gebracht en gedood. Het was niet ongevaarlijk op de weg van deze nieuwe koning te verschijnen, maar als hij Jonadab de zoon van Rechab ziet, ontmoet hij iemand die blijkbaar volledig achter de godsdienstzuivering staat. Deze Jonadab stemt niet alleen in met de rigoureuze aanpak van Jehu maar reist ook met de nieuwe koning mee. Sterker, Jonadab gaat – in godsdienstig opzicht – nog wel een paar stappen verder dan Jehu. Jehu vraagt min of meer erkenning van Jonadab, de Rechabiet ziet u dat? 2 Koningen 10:15-17 *Hij (Jehu) ging vandaar verder en trof Jonadab aan, de zoon van Rechab, die hem tegemoetkwam. Hij groette hem en zei tegen hem: Is uw hart oprecht, zoals mijn hart dat ten opzichte van uw hart is? En Jonadab zei: Dat is het, ja, dat is het. En Jehu zei: Geef uw hand. Hij stak zijn hand uit en liet hem bij zich op de wagen klimmen. Hij zei: Ga met mij mee en zie mijn ijver voor de HEERE. Zo lieten zij hem op zijn strijdwagen rijden. Toen hij in Samaria kwam, doodde hij allen die in Samaria van het huis van Achab overgebleven waren, totdat hij het weggevaagd had, overeenkomstig het woord van de HEERE dat Hij tot Elia gesproken had.* De nieuwe koning Jehu had onder het mom van een feest voor de Ba’al alle Ba’alpriesters naar de stad gehaald. Dat hebben ze met de dood moeten bekopen. Die Jonadab was getuige van de moord op de Ba’aldienaars. 2 Koningen 15:23,24 *En Jehu kwam met Jonadab, de zoon van Rechab, in het huis van de Baäl en zei tegen de dienaren van de Baäl: Onderzoek en zie of er niemand van de dienaren van de HEERE hier bij u is, maar alleen dienaren van de Baäl. Toen zij binnenkwamen om slachtoffers en brandoffers te brengen, stelde Jehu daar buiten tachtig man voor zich op en zei: Als er iemand van de mannen die ik u in handen heb doen komen, ontkomt, dan is het uw leven in plaats van zijn leven!* De eerste ontmoeting tussen Jonadab en Jehu lijkt zelfs gepaard te gaan met enige onzekerheid bij Jehu. Het ziet er inderdaad uit alsof hij maar wat blij was met de uitgestoken hand van Jonadab. Als er op dat moment al sprake was van verschil van inzicht dan moeten we constateren dat Jonadab nog een stap verder ging dan Jehu. Het was alsof Jonadab het voorvoelde. Jehu heeft dan wel heel stoer de vorige koninklijke familie omgebracht vanuit de ijver voor het ware geloof in de HEERE, maar toen puntje bij paaltje kwam liet hij de tempeldienst in Betel, die door koning Jerobeam was opgezet, intact. Dat was dan wel geen zonde tegen het eerste gebod, maar tegen het tweede. Maar zonde was het wel. Het kostte hem uiteindelijk ook zijn koningschap.

Koning Jehu in het British Museum

Jonadab wilde zich niet met de cultuur te vermengen.

Jehu is een voorbeeld van hoe lastig het blijkbaar is om het geloof zuiver te houden. Jehu was een rechtzinnig persoon. De afgodendienst onder koning Achab moet hem een doorn in het oog zijn geweest. Toch had hij niet de moed om de reformatie van het geloof echt door te voeren. Het maakt duidelijk hoe moeilijk het is het leven in overeenstemming te brengen met het geloof en dat zuiver te bewaren. Er zijn veel belangen, religieus, sociaal, financieel en politiek. Het is lastig om oude gewoontes te doorbreken. Een mens kan bepaalde dingen voorstaan maar kun je het ook waarmaken? Meestal heb je andere mensen nodig om bepaalde zaken door te voeren, maar die

andere mensen hebben weer andere inzichten en belangen. Heel lastig. Mensen zoals Jehu – en de manier waarop ze wel en niet deden wat God van hen vroeg – moeten Jonadab er van overtuigd hebben dat het beter is zich helemaal maar niet met de cultuur van die tijd te vermengen. Jonadab heeft overwogen dat het het beste was om als familie maar gewoon Nomade te blijven aan de grens van de cultuur. Hij was zich bewust van zijn positie. Hij was gast. Gast van Israël, wonend aan de grenzen van hun land, als *vreemdeling* verkerend onder hun volk. Maar blijkbaar wist deze Jonadab heel goed met wie hij feitelijk het meest rekening wilde houden en dat was met de God van Israël. Hij was te gast bij God. God had in de Thora zijn positie vastgelegd. Daar lagen zijn rechten en zijn plichten. Jonadab moet grote waardering en respect gekoesterd hebben voor Israëls God, Die hem het privilege gaf om als het ware *bijwoner* te zijn, een term die we ook in de Bijbel tegenkomen. Jonadab werd geleid door dankbaarheid. Als hij een ding wilde voorkomen dan was het tegen de God van Israël ingaan. Hij wilde geen misbruik van Gods goedheid; integendeel. Hij zette alles op alles om de relatie met God goed te houden. Hij zette er alles voor aan de kant om maar te voorkomen dat ze af zouden glijden en zouden zondigen tegen de HEERE, de God van het volk dat hen gastvrijheid verleende.

De Rechabieten bleven leven als Nomaden

De Rechabieten voelen zich bevoorrecht

Wij zeggen ‘dat we wel in de wereld zijn, maar niet van de wereld’. Jonadab wilde niet van de wereld zijn. Om die reden koos hij er voor om buiten de wereld te blijven. God vraagt niet van ons om buiten de wereld te blijven. Johannes 17:15-19 *Ik bid niet dat U hen uit de wereld wegneemt, maar dat U hen bewaart voor de boze. Zij zijn niet van de wereld, zoals Ik niet van de wereld ben. Heilig hen door Uw waarheid; Uw woord is de waarheid. Zoals U Mij in de wereld gezonden hebt, heb ook Ik hen in de wereld gezonden. En Ik heilig Mijzelf voor hen, opdat ook zij geheiligd zijn in de waarheid.* We weten dat sommige christelijke groepen en gemeenten ervoor kiezen om buiten deze wereld te blijven. Iets daarvan zien we in bepaalde opzichten in de Gereformeerde Gemeenten in stadjes als Staphorst en Urk. Door o.a. het zingen op hele noten van de berijming van Petrus Dathenus en het gebruik van de Oude Statenvertaling en de kleding plaatst men zich voor het gevoel van veel medechristenen buiten deze werkelijkheid. God kan voor deze instelling zeker waardering opbrengen. Toch is het niet het doel van Jeremia 35 om op te roepen tot wereldmijding. De HEERE roept niemand op om het voorbeeld van de Rechabieten te volgen. Maar God wil het wel als voorbeeld aan Zijn volk laten zien. De HEERE zegt: ‘Zie je dat Israël? Zie je hoe gehoorzaam die mensen zijn? Zie je hoe groot het respect is voor de HEERE, de God van Israël? Zie je dat men er alles aan doet om te voorkomen dat men botst met het geloof van Israël?’ Kom daar eens om bij het Joodse volk in die tijd. Je moet ze met een lampje zoeken de mensen die zo zijn toegewijd aan het geloof. En weet je waar dit uit voortkomt? Uit het besef dat men *te gast* is bij God en Zijn volk. Ze gedragen zich echt zoals je van een gast mag verwachten. God heeft ruimte gemaakt voor mensen uit andere volken, die als vreemdeling in en bij Zijn volk mogen verblijven en delen in alle privileges van Gods volk. Die mensen voelen zich niet alleen recht gedaan maar zelfs bevoorrecht. Ze hebben geen recht op die plek, maar het is hun

gegrond door de God van Israël. Ze voelen zich begenadigd. Zo staan ze er in. Ze zijn dankbaar en willen de HEERE Die hen begunstigt niet voor het hoofd stoten, maar juist eren en danken. Met andere woorden: ze kennen hun plaats. Je plaats kennen; is dat niet een heel belangrijke factor in het geloof en de gehoorzaamheid aan de HEERE, de God van Israël? Het is misschien wel de doorslaggevende factor.

Zijn plaats kennen.

God is ons niets verschuldigd

Uit persoonlijke ervaring meen ik te kunnen zeggen dat het voor de gehoorzaamheid en het geloof in God inderdaad belangrijk is 'dat een mens zijn plaats kent'. Om een voorbeeld te geven: We zeggen 'van genade te leven', maar feitelijk hebben we toch bewust of onbewust het gevoel recht te hebben op gezondheid en een baan en een vrouw en al die dingen die voor veel mensen tot de vanzelfsprekende zaken van het leven behoren. We vergelijken ons onbedoeld met anderen en voelen ons stiekem verongelijkt als onze gezondheid niet beter of op zijn minst even goed is als die van de leeftijdsgenoten. Hoezo, heeft de HEERE beloofd dat uw gezondheid altijd beter of op zijn minst even goed zou zijn? Zijn er afspraken gemaakt? Heeft de HEERE Zich ergens op vastgelegd? Nee, dat niet, maar waarom ben ik ziek en is hij gezond? Dat gaat je niks aan zou de Heere zeggen. Het klinkt een beetje cru, maar daar komt het wel op neer. De Heere vindt dat je je niet met anderen moet vergelijken. Dat zei de Heere ook al tegen Petrus toen Hij voorzag dat Petrus vervelend aan zijn einde zou komen. 'En hij dan', zei Petrus, naar Johannes wijzend? 'Dat is niet jouw zaak, zei Jezus. Let jij er nu maar op de HEERE te volgen.' Johannes 21:21,22 *Toen Petrus deze zag, zei hij tegen Jezus: Heere, maar wat zal er met hem gebeuren? Jezus zei tegen hem: Als Ik wil dat hij blijft totdat Ik kom, wat gaat het u aan? Volgt u Mij!* Wanneer we – zoals vaak gebeurt – bij een ziekte nog andere vervelende zaken krijgen, roepen we 'Ach HEERE, is dit niet genoeg?' Maar het is de vraag of er een limiet is afgesproken? 'I never promised you a rose garden', herinneren we ons. Maar lastig is het wel. Je gaat er toch vanuit dat als God van je houdt en alle macht heeft, dat Hij er ook wel voor zorgt dat het allemaal een beetje dragelijk blijft, maar de ervaring leert dat we nogal eens onder de rode lijn geraken. In dat geval moet je toch een poosje de tanden op elkaar zetten en volhouden. Er zijn gewoon geen directe toezeggingen van Gods kant voor zover bekend, behalve dat Hij altijd bij ons zal zijn. Mattheus 28:19 *En zie, Ik ben met u al de dagen, tot de voleinding van de wereld. Amen.* We bidden: 'En leid ons niet in beproeving', maar het is een gebed dat soms niet verhoord wordt. De duivel zal er alles aan doen om de kinderen van God het leven lastig te maken. Die heeft geen aanmoediging nodig. Feit is dat hij altijd wel bij God langs moet wil hij de duimschroeven nog harder aandraaien. Zo mocht de duivel Job van alles aandoen – en dat was niet gering – maar hij mocht hem niet doodmaken. Dat was een vrij ruime marge en de duivel heeft dan ook de grenzen opgezocht. De arme Job verloor zijn kinderen en zijn bezittingen en zijn gezondheid. Op een gegeven moment zat hij op de vuilnishoop zijn wonden met scherven van gebroken aardewerk te krabben. Het was allemaal nog binnen de grenzen die God had opgelegd. Job leefde toch nog?! Het beste is om 'je plaats te kennen'. God is niets aan ons verplicht, maar Hij is genadig. Daar kun je altijd een beroep op doen en – dat is mijn ervaring – vaak gaat het toch nog weer beter met je dan je op je beste momenten

durfde hopen. God is goed. Wat God doet is altijd het beste. Wat een gelovig mens overkomt – ook al valt dat niet altijd mee – is niet ongunstig. Wij letten op aardse zaken zoals gezondheid en voorspoed en geluk, maar de HEERE let op de eeuwigheid. Het is Gods doel om ons het Koninkrijk binnen te loodsen. Wat mij betreft – dat heb ik de HEERE ook verschillende malen gezegd – mag God alles doen wat daarvoor nodig is.

God wijst de mens zijn plaats

De oplettende lezer weet zelf ook wel dat de HEERE Zijn volk in de Bijbel meer dan eens zijn *plaats* wijst. Neem nu het verbond van de HEERE met Zijn volk Israël. De tien woorden op grond waarvan de HEERE het Oude Verbond sloot bij de berg Sinai. In de eerste de beste zin van die verbondssluiting laat de HEERE merken waar Hij Zijn volk vandaan gehaald heeft, namelijk uit *de slavernij*. Exodus 20:1,2 *Ik ben de HEERE, uw God, Die u uit het land Egypte, uit het slavenhuis, geleid heeft.* Het is de vraag of het volk Israël zich dit altijd wel gerealiseerd heeft; ‘Waar ze vandaan zijn gekomen?’ Feitelijk is dat de bodem waarop ze staan – misschien moet je zeggen – de put waaruit ze omhoog getrokken zijn. Van slaaf werden ze vrije mensen. Ze waren vroeger iemand zonder bezittingen. Ze kregen een eigen land, een eigen huis, een eigen akker. Zouden ze God hiervoor niet eeuwig dankbaar zijn? Dankbaarheid aan God is de beste en veiligste manier van leven. Zoals het oog altijd licht verspreidt, zelfs als iemand er op slaat – zie je sterretjes – zo zou een gelovig mens altijd vol lof en dank moeten zijn, ook al gaat het naar omstandigheden helemaal niet goed met hem. Wanneer we het hebben over de beste en veiligste manier wekken we de indruk dat je maar beter zus of zo kunt reageren, maar die indruk is niet juist. Het gaat goed met een gelovig mens, ook al gaat het buitengewoon slecht met hem. Hij is immers gelovig. Hij is gered van de dood en de schuld en verlost uit de greep van het kwaad, waarover zeur je nou? Ik meen dat ook in het Nieuwe Testament de ondergrens vaak aangewezen wordt als uitgangspunt van het leven. Degene die de leiding wil hebben moet de dienaar van allen worden. Degene die het belangrijkste wil zijn, moet de minste willen wezen. Lucas 22:26 *Bij u echter moet dat zo niet zijn, maar de belangrijkste onder u moet als de jongste worden en wie leiding geeft als iemand die dient.* De Heere Jezus heeft Zelf het goede voorbeeld gegeven. Hij, de Heere is gekomen om te dienen en Zijn leven te geven als losprijs voor velen. Ook in de profetieën van ‘de lijdende knecht’ zie je het tegenovergestelde van wat je verwacht van de HEERE en Gods geliefde Zoon. Wie had dat verwacht? Jesaja 53:1-5 *Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wie is de arm van de HEERE geopenbaard? Want Hij is als een loot opgeschoten voor Zijn aangezicht, als een wortel uit dorre aarde. Gestalte of glorie had Hij niet; als wij Hem aanzagen, was er geen gedaante dat wij Hem begeerd zouden hebben. Hij was veracht, de onwaardigste onder de mensen, een Man van smarten, bekend met ziekte, en als iemand voor wie men het gezicht verbergt; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Voorwaar, onze ziekten heeft Hij op Zich genomen, onze smarten heeft Hij gedragen. Wij hielden Hem echter voor een geplaagde, door God geslagen en verdrukt. Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden verbrijzeld. De straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door Zijn striemen is er voor ons*

*genezing gekomen. Zie je hoe de rijkdom en de heerlijkheid van de Heere Jezus werd omgezet in armoede en ellende. Hij liet zich niet voorstaan op zijn hoge afkomst en positie maar heeft Zich willens en wetend vernederd tot aan de dood, de dood aan het kruis. Die mentaliteit, daar zouden wij ook wat meer van moeten hebben. Filippenzen 2:5-11 *Laat daarom die gezindheid in u zijn die ook in Christus Jezus was, Die, terwijl Hij in de gestalte van God was, het niet als roof beschouwd heeft aan God gelijk te zijn, maar Zichzelf ontledigd heeft door de gestalte van een slaaf aan te nemen en aan de mensen gelijk te worden. En in gedaante als een mens bevonden, heeft Hij Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden, tot de dood, ja, tot de kruisdood. Daarom heeft God Hem ook bovenmate verhoogd en heeft Hem een Naam geschonken boven alle naam, opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen elke knie van hen die in de hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn, en elke tong zou belijden dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid van God de Vader.* Een gelovig mens die ziek wordt of moeilijkheden te verwerken krijgt moet ook stukje voor beetje prijsgeven van zijn gezondheid en zijn eer en zijn waardigheid. Dat is op zich niet normaal maar het moet ons niet zo vreemd voorkomen. We kunnen beter uitgaan van de ondergrens – het niets zijn en niets hebben – dan van de bovengrens: de verbeelding dat we iemand zijn of iets voorstellen. Het is niet zo dat we niets voorstellen of niets zijn, maar het is de vraag in dit leven hoe we ons opstellen als alles wat we hebben en zijn ons wordt afgenomen. Bij Christus is dit gebeurd. Christus liet dit ook gebeuren zonder zijn geloof en waardigheid te verliezen. Dat zouden wij ook moeten doen.*

Christus liet dit gebeuren – voor u en mij – zonder zijn geloof en waardigheid te verliezen.

Wie was je toen Christus nog niet in je leven gekomen was?

Het is een goede zaak om herinnerd te worden aan de hopeloze positie waarin we verkeerden toen Christus nog niet voor ons was gestorven en opgestaan. De apostel Paulus gaat in de tijd terug om de gelovigen nuchter en dankbaar te maken. Titus 3:3-7 *Want ook wij waren voorheen onverstandig, ongehoorzaam, dwalend, verslaafd aan allerlei begeerten en hartstochten, levend in slechtheid en afgunst, hatelijk en elkaar hatend. Maar toen de goedertierenheid van God, onze Zaligmaker, en Zijn liefde tot de mensen verschenen is, maakte Hij ons zalig, niet op grond van de werken van rechtvaardigheid die wij gedaan hadden, maar vanwege Zijn barmhartigheid, door het bad van de wedergeboorte en de vernieuwing door de Heilige Geest. Die heeft Hij in rijke mate over ons uitgegoten door Jezus Christus, onze Zaligmaker, opdat wij, gerechtvaardigd door Zijn genade, erfgenamen zouden worden, overeenkomstig de hoop van het eeuwige leven.* Het is goed om je dit altijd weer te binnen te brengen. Dat helpt om niet teveel pretenties te hebben. Hoezo, God moet dit en God moet dat? Mens, je lag verloren in schuld en God heeft je gered. Het is vervelend om te zeggen, maar we hebben zo'n groot ego. Voordat je het weet verbeelden we ons weer wat. Daar wordt het allemaal niet beter van. Integendeel. God laat soms lastige dingen toe om ons met de beiden benen op de grond te houden. Tegen Paulus – toch niet de eerste de beste – zegt de HEERE: 'Zeg, Ik heb je de genade geschonken om gered te worden. Ik vind het wel genoeg zo. Met de rest moet je je zelf maar een beetje zien te redden hoor.' 2 Korintiërs 12:8-10 *Hierover heb ik de Heere*

driemaal gesmeekt dat hij van mij weg zou gaan. Maar Hij heeft tegen mij gezegd: Mijn genade is voor u genoeg, want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Daarom zal ik veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij komt wonen. Daarom heb ik een behagen in zwakheden: in smadelijke behandelingen, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, om Christus' wil. Want wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig. Een beetje ziek kan heel gezond zijn. Een beetje armoede kan veel rijkdom genereren.

Paulus

Geen wereldmijding, maar wel terughoudend om dingen te veranderen in de persoonlijke sfeer.

De apostel Paulus is niet zo van de *wereldmijding*. Dat merk je als hij de ruimte voor de heidenchristenen zo groot mogelijk maakt. Zo is Paulus er een voorstander van dat zij hun vlees blijven betrekken uit de heidens tempels. Je zou je een zekere beduchtheid voor kunnen stellen om die mensen te laten terugkeren naar de plaatsen waar zich vroeger hun sociale en religieuze leven afspeelde. Maar de apostel is gehecht aan *de vrijheid* die we dankzij ons geloof in de Heere Jezus genieten. Het feit dat er geen andere goden zijn – en dat onze God boven alles en iedereen verheven is – werkt daar ook aan mee. 1 Korintiërs 8:4-6 *Wat dus het eten van afgodenoffers betreft: wij weten dat een afgod niets is in de wereld en dat er geen andere God is dan Eén. Want al zijn er ook die goden genoemd worden, hetzij in de hemel, hetzij op de aarde (zoals er vele goden en vele heren zijn), toch is er voor ons maar één God: de Vader, uit Wie alle dingen zijn, en wij voor Hem, en één Heere: Jezus Christus, door Wie alle dingen zijn en wij door Hem.* Christenen uit de volken zijn dus vrij om hun vlees uit de heidense tempel te betrekken als een soort van slagerij. Wat ze dan weer niet moeten doen is meedoen met een offermaaltijd met oude vrienden ter ere van de een of andere afgod. Daarvoor wordt men ernstig gewaarschuwd door de apostel. 1 Korintiërs 10:14-22 In de regel probeert Paulus echter een zo groot mogelijk vrije ruimte te creëren voor de gelovigen. Een angstige levenshouding – waarbij we allerlei zogenaamde gevaren proberen te ontlopen – past blijkbaar niet goed bij het christelijk geloof. Aan de andere kant – waar het om maatschappelijke en sociale veranderingen gaat in de persoonlijke sfeer – is de apostel duidelijk terughoudend. Zo roept hij zijn medechristenen op om te blijven in dezelfde staat van het leven als de staat van leven die men had op het moment toen men overging tot het christelijke geloof. 1 Korintiërs 7:17-24 *Maar zoals God aan ieder heeft toebedeeld, zoals de Heere ieder geroepen heeft, zó moet hij wandelen. En zo schrijf ik het in alle gemeenten voor. Is iemand als besneden geroepen, dan moet hij die besnijdenis niet ongedaan laten maken. Is iemand geroepen die onbesneden is, dan moet hij zich niet laten besnijden. Besneden zijn is niets en onbesneden zijn is niets, maar het in acht nemen van de geboden van God. Laat ieder blijven in de roeping waarin hij geroepen is. Bent u als slaaf geroepen, dan moet u zich daarover niet bekommeren. Kunt u echter ook vrij worden, maak dan liever van die gelegenheid gebruik. Wie namelijk als slaaf geroepen is in de Heere, is een vrijgelatene van de Heere. Evenzo is hij die als vrije geroepen is, een slaaf van Christus. U bent duur gekocht; word dus geen slaven van*

mensen. Laat ieder voor het aangezicht van God blijven, broeders, in de staat waarin hij geroepen is. Iemand die besneden is moet dat maar blijven, vindt Paulus en andersom. In die tijd had je namelijk ook al hersteloperaties. Ook de slaaf moet niet vooral proberen vrij man te worden, maar genoegen nemen met zijn positie. Natuurlijk, als hij de gelegenheid krijgt om vrij te worden moet hij die kans grijpen maar zo vaak zal zich dat niet voordoen. Eigenlijk vindt de apostel dit ook van het huwelijk. Hij zou het liefst zien dat de ongehuwde ongehuwd bleef al is daar geen gebod van de Heere voor.

Tempel van Antonius en Faustina

Eergevoel

In dezelfde Korinthebrief herinnert Paulus de gemeenteleden – met wie het maatschappelijk en intellectueel ondertussen wat beter gaat – aan hun oneervolle positie op het moment toen ze geroepen werden tot het geloof. 1 Korintiërs 1:26-29 *Let namelijk op uw roeping, broeders: er zijn onder u niet veel wijzen naar het vlees, niet veel machtigen, niet veel aanzienlijken. Maar het dwaze van de wereld heeft God uitverkoren om de wijzen te beschamen, en het zwakke van de wereld heeft God uitverkoren om het sterke te beschamen. En het onaanzienlijke van de wereld en het verachte heeft God uitverkoren, en wat niets is, om wat iets is teniet te doen, opdat geen vlees voor Hem zou roemen.* De apostel zet de mensen in de kerk weer eens met de beide voeten op de grond. ‘Zoveel stelden jullie ook niet voor toen ik jullie voor het eerste ontmoette’, zegt de apostel. Paulus vernedert ze niet maar wil ze nuchter maken. ‘Wat je bent geworden heb je aan God te danken en niet aan jezelf’, wil hij maar zeggen. Eergevoel blijft ons achtervolgen. Het maakt veel dingen lastig en lelijk, zaken die op zich mooi zouden kunnen zijn. De apostel leert ons dat als we iemand willen eren, dat we dat respect aan Christus moeten betonen omdat Hij zoveel voor ons gedaan heeft. Hem komt echt alle lof en eer toe. 1 Korintiërs 1:30,31 *Maar uit Hem bent u in Christus Jezus, Die voor ons is geworden wijsheid van God en gerechtigheid, heiliging en verlossing, opdat het zal zijn zoals geschreven staat: Wie roemt, laat hij roemen in de Heere.* Ook wat bezittingen en geld betreft is de apostel de mening toegedaan dat we ons niet moeten laten meeslepen naar meer en meer. Als we onderdak hebben en kleding en voedsel moet dit voldoende zijn. ‘Genoeg is genoeg’, zeg maar. Wil een mens meer, dan maakt hij het – als christen – bijzonder lastig voor zichzelf. 1 Timotheüs 6:6-10 *Maar de godsvrucht is inderdaad een bron van grote winst, vergezeld van tevredenheid. Want wij hebben niets de wereld ingedragen, het is duidelijk dat wij ook niets daaruit kunnen wegdragen. Als wij echter voedsel en kleding hebben, zullen wij daarmee tevreden zijn. Maar wie rijk willen worden, vallen in verzoeking en in een strik en in veel dwaze en schadelijke begeerten, die de mensen doen wegzinken in verderf en ondergang. Want geldzucht is een wortel van alle kwaad. Door daarnaar te verlangen, zijn sommigen afgedwaald van het geloof, en hebben zich met vele smarten doorstoken.* Aan de ene kant krijgen we een duwtje in de rug om de wereld in te gaan en niet al te bangig te zijn; aan de andere kant is er het advies om niet mee te gaan met de begeerten van deze wereld. Het zoeken van rijkdom, eer en geluk; daar moeten we ons niet mee bezig houden. Dat laatste zegt Johannes trouwens ook. 1 Johannes 2:15-17 *Heb de wereld niet lief en ook niet wat in de wereld is. Als iemand de wereld liefheeft, is de liefde van de Vader niet in hem. Want al wat in de wereld is: de*

begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen en de hoogmoed van het leven, is niet uit de Vader, maar is uit de wereld. En de wereld gaat voorbij met haar begeerte; maar wie de wil van God doet, blijft tot in eeuwigheid. Het zijn geen geboden. Je moet dit beschouwen als welwillende adviezen van een vriend. 'Doe kalm aan, zegt die vriend. Hou je een beetje gedeisd.' Je zondigt niet wanneer je tegen hem ingaat, maar het is de vraag of het verstandig is. Wij streven naar een huwelijk en naar welvaart en verbetering van onze positie. We hebben veel weg van het Joodse volk in de dagen van Jeremia. Hadden we maar iets meer van de Rechabieten. Dat zou geen kwaad kunnen. *First things first*, zeggen die. Hoe staat het met onze relatie tot God? Dat gaat voor. Die relatie willen ze koste wat het kost goed houden. Ook kennen ze hun plaats. Hadden wij daar maar wat meer van.

Geld is de mammon van onze tijd

In welke zin is Israël de bezitter van het land?

Gaat de vergelijking Israel en de Rechabieten wel op? U bent het vermoedelijk wel eens met *de gehoorzaamheid* als punt van vergelijking – van de Rechabieten en het Joodse volk – maar *je plaats kennen*? Hoezo je plaats kennen? Het volk Israël is toch niet te vergelijken met de Rechabieten in dat opzicht. De Rechabieten zijn *vreemdelingen*; nog al logisch dat zij hun plaats kennen. Maar het volk Israël is het volk van God. Het land wordt naar hen genoemd, Israël. Het land is van hen. Natuurlijk doen ze mee met de cultuur van die tijd. Ze bouwen huizen, richten dorpen en steden in. Ze leggen boerderijen aan waar ze wijnbouw plegen of akkerbouw. Het waren van oorsprong inderdaad veehouders net als de Rechabieten, maar dat wordt allemaal anders wanneer ze *het beloofde land* betrekken. Ze gaan op in de cultuur van die tijd. 'Maar dat lag voor hen toch ook anders', zult u zeggen. Het is zeker waar dat de positie van de Israëliet anders was dan die van de Rechabiet, maar in zekere zin zijn het ook *gasten* in het land van de HEERE. Want *het land* maar ook *het volk* is van de HEERE. Het land en het volk vormen de twee delen van het verbond. De verbondsbeloften zijn dat God hen tot een groot volk zal maken en hen een eigen land zal schenken, het beloofde land. Die twee beloften bevestigt de HEERE aan Abraham bij de verbondssluiting in Genesis 17:5-8 *U zult niet meer Abram heten, maar uw naam zal Abraham zijn, want Ik zal u vader van een menigte van volken maken. Ik zal u uitermate vruchtbaar maken: Ik zal u tot volken maken en er zullen koningen uit u voortkomen. Ik zal Mijn verbond maken tussen Mij, u en uw nageslacht na u, al hun generaties door, tot een eeuwig verbond, om voor u tot een God te zijn, en voor uw nageslacht na u. Ik zal aan u en uw nageslacht na u het land waar u vreemdeling bent, heel het land Kanaän, als eeuwig bezit geven. Ik zal hun tot een God zijn.* Land en volk zijn de twee verbondsbeloften. God gaf hun het land tot een eeuwig bezit. Het woord eeuwig kan misleidend zijn. Het betekent dat God er altijd aan vasthoudt. God komt er altijd op terug. Maar het betekent niet dat het een onvoorwaardelijke belofte is. De voorwaarde is de gehoorzaamheid. God heeft het verbond immers gesloten op grond van de tien woorden van het verbond, oftewel de tien geboden. Exodus 34. Voorwaarde is dat men zich aan Gods geboden houdt. Doet men dat niet dan kan men land en volk verliezen. Niet voor altijd, maar wel 70 jaar van de ballingschap en 2000 jaar tussen de verwoesting van Jeruzalem in 70 na Chr. en 1948.

Israel land

volk

Zonder gehoorzaamheid aan God geen beloften

Het enige wat God van Abraham vroeg was *geloof*. Dat is het mooie verhaal van Genesis 15. Abram heeft zich er al bij neergelegd dat ze – hij en Sara – geen kinderen zullen krijgen, dus dat volk dat God hem belooft komt er niet. Het lijkt hem dus een beter idee dat God bijvoorbeeld met zijn knecht Eliëzer in zee gaat en dat volk uitbouwt. Maar de HEERE wil daar niet van weten. Nee hoor, zegt God dat volk dat komt er en het komt voort uit jou Abram en je vrouw Sara. Als Abram wil weten hoe groot dat volk zal zijn dan moet hij de sterren aan de hemel maar gaan tellen of de zandkorreltjes op het strand. Ontelbaar dus. En dan volgen die beroemde woorden: NBG *En Abram geloofde God en het werd hem tot gerechtigheid gerekend*. Genesis 15:3-6 *Verder zei Abram: Zie, mij hebt U geen nageslacht gegeven, en zie, iemand die in mijn huis geboren is, zal mijn erfgenaam zijn. Maar zie, het woord van de HEERE kwam tot hem: Deze man zal uw erfgenaam niet zijn, maar iemand die uit uw eigen lichaam voortkomt, die zal uw erfgenaam zijn. Toen leidde Hij hem naar buiten en zei: Kijk toch naar de hemel en tel de sterren, als u ze kunt tellen. En Hij zei tegen hem: Zo talrijk zal uw nageslacht zijn. En hij geloofde in de HEERE, en Die rekende hem dat tot gerechtigheid*. Heel bijzonder; dat wel, want? Want wie is rechtvaardig? Die mens is rechtvaardig die de geboden van God in praktijk brengt. Hier lezen we tot onze verbazing: *En hij geloofde in de HEERE, en Die rekende hem dat tot gerechtigheid*. Later zou dit verbond met Abraham nog verder ingevuld worden met het Oude Verbond van God met het volk Israël bij de berg Sinai. Het verbond met Israël op grond van *de tien woorden*, de tien geboden. Exodus 34 Met andere woorden: Van het volk Israël werd gehoorzaamheid gevraagd aan de tien geboden wilde het van zijn kant het verbond bewaren. We leren hieruit dat de gehoorzaamheid besloten ligt in het geloof. Wij weten allen – het boek Jeremia is daar een getuigenis van – dat dit verbond verbroken is door Gods volk. Alle tien geboden moesten het op den duur ontgelden. Toen heeft God moeten besluiten om de verbondsbeloften – die aan de verbondseisen gekoppeld zijn – te laten vallen en heeft het volk en het land een gevoelige klap gekregen. Israël is in de ballingschap geminimaliseerd en moest het land – dat ze van God hadden gekregen – verlaten. Maar wel kondigde de HEERE een Nieuw Verbond aan waarin de HEERE toezegde ‘dat Hij al hun ongerechtigheden zou vergeven en de wet in hun harten zou schrijven en dat land zouden ze ook weer terugkrijgen.’ Jeremia 31:31 Het Nieuwe Verbond heeft de HEERE God door Zijn Zoon Jezus Christus tot stand gebracht. Door Zijn verzoenend lijden en sterven aan het kruis van Golgotha heeft de Heere Jezus onschuldig het vonnis van de dood voor alle mensen doorgemaakt. De Heere Jezus heeft de straf gedragen en schenkt verzoening aan ieder mens die in de Hem gelooft en de Heilige Geest door Wie de gelovige leert een nieuw begin van gehoorzaamheid te maken. Feitelijk heeft de HEERE het verbond met Abraham – langs de weg van het Oude Verbond naar het Nieuwe verbond – vervuld in de komst van Christus die de gerechtigheid van de gelovige vormt. Hij is onze gerechtigheid.

SOLA SCRIPTURA
SOLA GRATIA
SOLA FIDE

We moeten via God en de verlossing door Gods Zoon gaan leven.

Het is inderdaad de Heere Jezus door Wie dit woord aan Abraham – *En hij geloofde in de HEERE, en Die rekende hem dat tot gerechtigheid* – vervuld is voor ieder gelovig mens. Daarvan spreekt bijvoorbeeld Romeinen 4 waarin Paulus terugkomt op die geschiedenis met Abraham. Romeinen 4:1-5 *Wat zullen wij dan zeggen dat Abraham, onze vader, wat het vlees betreft verkregen heeft? Immers, als Abraham uit werken gerechtvaardigd is, heeft hij iets om zich op te beroemen, maar niet bij God. Want wat zegt de Schrift? En Abraham geloofde God, en het is hem tot gerechtigheid gerekend. Aan hem nu die werkt, wordt het loon niet toegerekend naar genade, maar naar wat men hem verschuldigd is. Bij hem echter die niet werkt, maar gelooft in Hem Die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid.* Met Abraham opent God de cirkel. Met het volk dat uit Abraham voortkomt maakt de HEERE een vervolg en met Christus is de cirkel rond. Uiteindelijk is God Degene Die ons door de Heere Jezus Christus op het geloof alles wil schenken wat we nodig hebben om rechtvaardig te worden. Hij schenkt ons de gerechtigheid in de verzoening van onze zonden en de vernieuwing door de Heilige Geest Die ons leert om God te vertrouwen en te gehoorzamen. Paulus gebruikt de rechtvaardiging van de goddeloze – iets wat hij bij Abraham ziet – als voorbeeld voor de heidenen. Romeinen 4:23-25 *Nu is het niet alleen ter wille van hem geschreven dat het hem toegerekend is, maar ook ter wille van ons, aan wie het zal worden toegerekend, aan ons namelijk die geloven in Hem Die Jezus, onze Heere, uit de doden opgewekt heeft, Die om onze overtredingen is overgeleverd, en opgewekt om onze rechtvaardiging.* De rechtvaardige moet het van zijn geloof hebben, schrijft Paulus in het begin van zijn Romeinenbrief. Romeinen 1:17 *Want de gerechtigheid van God wordt daarin geopenbaard uit geloof tot geloof, zoals geschreven is: Maar de rechtvaardige zal uit het geloof leven.* Het moet duidelijk zijn dat ook de apostel Paulus de rechtvaardigheid – het doen van Gods geboden – nastreeft; alleen de weg naar de rechtvaardigheid toe is anders dan die hij gewend was te gaan. Wij hebben de neiging om uit eigen kracht de geboden van God te gaan gehoorzamen. Dat heeft ook iets met trots te maken. Wij willen het *zelf* doen. Gehoorzaamheid is wel iets wat God van ons vraagt. Maar op deze weg lopen wij hopeloos vast omdat wij *vlees* zijn en *vlees en geest* elkaars vijanden zijn. Bij ons treden de foute mechanismes in werking als we het zelf willen doen. Romeinen 7:18,19 *Want ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, niets goeds woont. Immers, het willen is er bij mij wel, maar het goede teweegbrengen, dat vind ik niet. Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.* De intentie mag goed zijn, maar de weg is voor ons onbegaanbaar. Wij lopen hier hopeloos vast. De wet roept namelijk heel veel verzet op bij ons, zoveel dat we de neiging krijgen om juist te gaan doen wat God verbiedt. We moeten een andere weg bewandelen. Die van het geloof. We moeten via God en de verlossing door Gods Zoon gaan leven. We mogen ons gelovig op de Heere richten en vertrouwen dat Hij door de verzoening en de vernieuwing door de Heilige Geest ons in een nieuwe dimensie brengt, waardoor een nieuwe gezindheid tot stand wordt gebracht in ons hart. Het is *de Geest van God* Die de wet van God in ons in praktijk kan brengen. Hij is *het nieuwe hart* – dat ons toegezegd is in het Nieuwe Verbond – dat wij nodig hebben om God volledig toegewijd te gaan leven. Noem het *wedergeboorte*, want dat is het. Romeinen 8:5-11 *Immers, zij die naar het vlees zijn, bedenken de dingen van het vlees, maar zij die naar de Geest zijn, de dingen van de Geest. Want het denken van*

het vlees is de dood, maar het denken van de Geest is leven en vrede. Immers, het denken van het vlees is vijandschap tegen God. Het onderwerpt zich namelijk niet aan de wet van God, want het kan dat ook niet. En zij die in het vlees zijn, kunnen God niet behagen. Maar u bent niet in het vlees, maar in de Geest, wanneer althans de Geest van God in u woont. Maar als iemand de Geest van Christus niet heeft, die is niet van Hem. Als Christus echter in u is, dan is het lichaam wel dood vanwege de zonde, maar de geest is leven vanwege de gerechtigheid. En als de Geest van Hem Die Jezus uit de doden opgewekt heeft, in u woont, zal Hij Die Christus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest, Die in u woont. Duidelijk is dat dit nieuwe leven heel wat voeten in de aarde heeft. Zo heeft de apostel Paulus acht hoofdstukken in de Romeinenbrief nodig om duidelijk te maken wat dat nu is dat 'de rechtvaardige door het geloof zal leven'. We hebben als mens allerlei valkuilen te omzeilen, maar uiteindelijk zit het geheim hierin dat we via het geloof en via de beloften van verzoening en de Heilige Geest God het werk laten doen in ons leven waarvoor we zelf overigens wel verantwoordelijk zijn en blijven.

Een nieuw hart, een nieuwe Geest in uw binnenste

Het sterven van de oude en de opstanding van de nieuwe mens.

Het Nieuwe Verbond is anders dan het Oude Verbond. Er is verzoening van schuld en vernieuwing van het hart; twee zaken die blijkbaar onmisbaar zijn voor een goede implementatie van het verbond bij de mens en het volk van God. We moeten eerlijk zijn, *de verzoening van schuld* maar zelfs de instructie *om alles van God te verwachten* zat ook al verweven in het Oude Verbond. Met als hoofddoel *de verzoening van schuld* heeft God de hele tempeldienst ingesteld. Met de besnijdenis wilde God Zijn volk leren om het niet van zichzelf maar alleen van God te verwachten. Met *de besnijdenis* – als teken van het verbond – ging het mes letterlijk en figuurlijk in het vlees. De gelovige moest het niet van zichzelf verwachten en het leven met God niet als prestatie van zichzelf zien. Met de besnijdenis leerde de HEERE Zijn volk vanaf het begin op te zien naar God en gelovig alles uit Zijn hand te verwachten. Natuurlijk is het Nieuwe Verbond sterker alleen al in die zin dat de verzoening in het lijden en sterven van Christus ook werkelijk zijn fundering ontvangt. Christus staat als het ware met de armen wijd uitgestrekt tussen de verbonden in. Hij droeg het Oude en het draagt het Nieuwe Verbond met Zijn offer. Ook gaat *de heilige Doop* een stap verder dan *de besnijdenis* in die zin dat met de besnijdenis wel het mes in het vlees gaat, maar met de Doop is er sprake van *sterven en opstanding met Christus*. Romeinen 6 Daar gaat de HEERE een stap verder. De gestorvene kan niets meer van zichzelf verwachten, maar moet alles van de HEERE hebben door wiens kracht en Geest en genade hij leeft. Neemt niet weg dat er ook veel mensen tijdens het Oude Verbond rechtvaardigheid van het geloof hebben ontvangen in de verzoening en de bekering van hun leven. Mensen zoals koning David bijvoorbeeld, maar ook Abraham, Izaak en Jakob en Mozes en veel andere bekende en onbekende mensen uit Israël. Het zou niet goed zijn de zaak voor te stellen alsof het Oude Sinai-verbond per definitie gedoemd was om te mislukken. Het Nieuwe Verbond is ook niet anders dan het Oude. Ook bij het Nieuwe Verbond zal de rechtvaardigheid van de gelovige zichtbaar en tastbaar in diens leven moeten zijn. Ook al is met *de verzoening* al het verkeerde weggenomen; de andere kant

van de verzoening is *de vernieuwing*. Het Nieuwe Testament maakt daar geen geheim van. Om een voorbeeld te geven. De apostel roept een dief op 'niet langer te stelen maar eerlijk zijn geld te verdienen; dan kan hij ook nog wat weggeven.' Datzelfde valt te zeggen van liegen en boosheid; daar moet waarheid en liefde tegenover komen te staan. Een ding is duidelijk: Het kwade moet worden vergeven en nagelaten; het goede moet worden gedaan. Efeziërs 4:25-32 *Leg daarom de leugen af en spreek de waarheid, ieder tegen zijn naaste; wij zijn immers leden van elkaar. Word boos, maar zondig niet; laat de zon niet ondergaan over uw boosheid, en geef de duivel geen plaats. Wie gestolen heeft, moet niet meer stelen, maar zich liever inspannen om met de handen goed werk te doen, om iets te kunnen delen met wie gebrek heeft. Laat er geen vuile taal uit uw mond komen, maar wel iets goeds, wat nuttig is tot opbouw, opdat het genade geeft aan hen die het horen. En bedroef de Heilige Geest van God niet, door Wie u verzegeld bent tot de dag van de verlossing. Laat alle bitterheid, woede, toorn, geschreeuw en laster van u weggenomen worden, met alle slechtheid, maar wees ten opzichte van elkaar vriendelijk en barmhartig, en vergeef elkaar, zoals ook God in Christus u vergeven heeft.*

De rechtvaardige wordt gered.

De Heere Jezus maar ook apostel Paulus – en Johannes om nog iemand te noemen – houden er aan vast dat alleen de rechtvaardige wordt gered. Iemand kan niet zeggen 'dat hij gelovig is en de gerechtigheid van God ontvangt', terwijl hij in zonde blijft leven. Voor Kapernaum – waar het optreden van Jezus Zijn uitwerking miste – ziet de Heere Jezus een inktzwarte toekomst weggelegd die nog donkerder is dan die van Sodom en Gomorra. Mattheus 11:23 *En u, Kapernaüm, die tot de hemel toe verhoogd bent, u zult tot de hel toe neergestoten worden. Want als in Sodom de krachten waren gebeurd die in u hebben plaatsgevonden, dan zou het tot op de huidige dag gebleven zijn. Maar ik zeg u dat het voor het land van Sodom verdraaglijker zal zijn op de dag van het oordeel dan voor u.* Ook de apostel Paulus is er niet onduidelijk over dat de mensen die in zonde blijven leven het oordeel tegemoet gaan. 1 Korintiërs 6:9-10 *Of weet u niet dat onrechtvaardigen het Koninkrijk van God niet zullen beërven? Dwaal niet! Ontuchtplegers, afgodendienaars, overspelers, schandknepen, mannen die met mannen slapen, dieven, hebzuchtigen, dronkaards, lasteraars en rovers zullen het Koninkrijk van God niet beërven.* Bij Johannes komen we – in het boek Openbaring – de grote scheiding tegen tussen de rechtvaardigen en de zondaars. Openbaring 21:7,8 *Wie overwint, zal alles beërven, en ik zal voor hem een God zijn en hij zal voor Mij een zoon zijn. Maar wat betreft de lafhartigen, ongelovigen, verfoeilijken, moordenaars, ontuchtplegers, tovenaars, afgodendienaars en alle leugenaars: hun deel is in de poel die van vuur en zwavel brandt. Dit is de tweede dood.* In die zin is het Nieuwe Testament niet anders dan het Oude. De rechtvaardige moet wel een gelovige zijn, anders zal het hem niet lukken. Maar de gelovige moet ook rechtvaardig worden, anders kan hij het oordeel tegemoet zien.

DE RECHTVAARDIGE MOET WEL EEN GELOVIGE ZIJN, ANDERS ZAL HET HEM NIET LUKKEN. MAAR DE GELOVIGE MOET OOK RECHTVAARDIG WORDEN, ANDERS KAN HIJ HET OORDEEL TEGEMOET ZIEN.

De voorwaarden van het Verbond

De gehoorzaamheid die God van Zijn volk vraagt is evident. Hij houdt hen het voorbeeld voor van de Rechabieten. Was Israël maar zo gehoorzaam! Het is werkelijk schrijnend om te zien hoe groot het verschil is tussen de Rechabieten en Gods volk. Terwijl Jonadab als voorvader eenmaal een gebod gaf dat de rest van de familie altijd gevolgd heeft, heeft God Zijn volk tigkeer op het hart gelegd om Hem te gehoorzamen, maar ze hebben niet geluisterd. Hadden de Rechabieten met een mens te maken, Israël had hierin met God te maken. Het verschil is groot. Jeremia 35:12-16 *Toen kwam het woord van de HEERE tot Jeremia: Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Ga zeggen tegen de mannen van Juda en tegen de inwoners van Jeruzalem: Zult u niet de vermaning aanvaarden door te luisteren naar Mijn woorden? spreekt de HEERE. De woorden van Jonadab, de zoon van Rechab, die hij zijn kinderen geboden heeft, dat zij geen wijn mochten drinken, hebben zij gestand gedaan. Zij hebben tot op deze dag geen wijn gedronken, want zij hebben geluisterd naar het gebod van hun voorvader. Ik echter heb vroeg en laat tot u gesproken, maar naar Mij hebt u niet geluisterd. Ik zond tot u vroeg en laat al Mijn dienaren, de profeten, om te zeggen: Bekeer u toch, ieder van zijn slechte weg, en beter uw daden, ga geen andere goden achterna om die te dienen. Dan zult u in het land blijven dat Ik u en uw vaders gegeven heb. Maar u hebt uw oor niet geneigd en naar Mij niet geluisterd. Ja, de kinderen van Jonadab, de zoon van Rechab, hebben het gebod van hun voorvader dat hij hun geboden had, gestand gedaan, maar naar Mij luistert dit volk niet.* Het verschil op het punt van de gehoorzaamheid is groot. Het doet God verdriet dat het volk niet naar Hem – de Almachtige en Heilige God – luistert, terwijl de Rechabieten NB wel luisteren naar een mens, hun voorvader Jonadab. Daar komt nog bij dat Jonadab één keer een gebod gaf dat vast stond voor eeuwen, terwijl de God van Israel telkens opnieuw het volk moest waarschuwen – en ook gewaarschuwd heeft door de profeten – maar tevergeefs. Het is schrijnend om te zien hoe wij God behandelen.

Gast in het land

Het kan best waar zijn dat de Rechabieten zich door God erg bevoorrecht voelden vanwege de positie van *vreemdeling* die hen was toegestaan. Een positie die hen bijna gelijk maakte aan het volk van God. Maar het volk Israël had niet minder, maar een nog veel groter voorrecht ontvangen. Niet alleen moet de eerste zin van het Verbond hen wijzen op de beroerde positie waar God hen uit verlost heeft, maar ook en op vele verschillende manieren heeft de HEERE hen via de profeten ervan proberen te overtuigen dat de ontmoeting met de HEERE hun leven totaal veranderd en verbeterd heeft. Hij heeft hen perspectief gegeven. Hij heeft hun leven gered en hun levensstandaard enorm verhoogd. Bij de profeet Ezechiël wordt Israël voorgesteld als vondeling. Ezechiël 16:1-14 *Wat uw geboorte betreft, op de dag dat u geboren werd, werd uw navelstreng niet afgesneden, werd u niet met water schoongewassen, werd u ook al niet met zout ingewreven, en al helemaal niet in doeken gewikkeld. Geen oog zag naar u om, om een van die dingen uit medelijden bij u te doen. U werd*

weggeworpen op het open veld uit afschuw voor uw leven op de dag dat u geboren werd. Toen Ik voorbij u kwam, zag Ik u trappend in uw bloed en Ik zei tegen u in uw bloed: Leef! Ja, Ik zei tegen u in uw bloed: Leef! Ik heb u even overvloedig gemaakt als het gewas op het veld. U groeide op, u werd groot en u kwam tot grote schoonheid. Uw borsten werden stevig, uw haar groeide, maar u was naakt en bloot. Toen Ik voorbij u kwam, zag Ik u, en zie, uw tijd was de tijd van de liefde. Zo spreidde Ik Mijn vleugel over u uit en bedekte uw naaktheid. Daarop zwoer Ik u een eed en ging een verbond met u aan, spreekt de Heere HEERE, en zo werd u van Mij. Daarop waste Ik u met water, spoelde uw bloed van u af en zalfde u met olie. Ik trok u kleurrijk geborduurde kleding aan, schoeide u met zeekoeienhuiden, omwikkelde u met fijn linnen en bedekte u met zijde. Ik tooide u met sieraden. Ik deed armbanden om uw polsen en een ketting om uw nek. Ook deed Ik een ring door uw neus, oorbellen aan uw oren en zette een sierlijke kroon op uw hoofd. Zo werd u getooid met goud en zilver. Uw kleding was van fijn linnen en zijde, en voorzien van kleurrijk borduurwerk. Meelbloem, honing en olie at u. U werd buitengewoon mooi, en werd geschikt voor het koningschap. Van u ging een naam uit onder de heidenvolken vanwege uw schoonheid, want die was volmaakt door Mijn glorie, die Ik op u gelegd had, spreekt de Heere HEERE. Als het daarover gaat – bevoorrecht zijn – stak Israël de Rechabieten naar de kroon. God had Israël uit de goot gehaald, bij wijze van spreken. Maar dat zijn ze vergeten. Dat hebben ze totaal niet gehonoreerd. Onbegrijpelijk, want de HEERE heeft nooit onder stoelen of banken gestoken dat gehoorzaamheid de voorwaarde was om een gezegend verblijf in het land te hebben. God liet Israël – en toen waren ze nog maar net in het land – met de vloek en de zegen kiezen welk deel ze zouden moeten hebben. Toen al is hun voorgehouden dat de verwijdering uit het land de sanctie zou zijn wanneer het volk God de rug zou toekeren. Deuteronomium 28:64 *De HEERE zal u verspreiden onder al de volken, van het ene einde van de aarde tot aan het andere einde van de aarde. Daar zult u andere goden dienen, die u noch uw vaders gekend hebben, hout en steen.* In Deuteronomium 28 is er *de zegen en de vloek*. In Deuteronomium 29 herhaalt de HEERE de dreiging nog eens op persoonlijke schaal. Deuteronomium 29:18-20 *Laat onder u geen man of vrouw, gezin of stam zijn die zijn hart heden van de HEERE, onze God, afkeert, om de goden van deze volken te gaan dienen. Laat onder u geen wortel zijn die gal en alsem voortbrengt. En het zal gebeuren, als hij bij het horen van de woorden van deze vervloeking zichzelf in zijn hart zegent door te zeggen: Ik zal vrede hebben, ook wanneer ik mijn verharde hart volg; de overvloed zal de dorst wegnemen, dat de HEERE hem niet zal willen vergeven; dan zal de toorn van de HEERE en Zijn na-ijver tegen die man ontbranden, en alle vervloekingen die in dit boek geschreven zijn, zullen op hem rusten. De HEERE zal zijn naam van onder de hemel uitwissen. Don't even think of it, zegt de HEERE, maar het volk Israël ging verder dan denken aan opstand. Ze keerden zich van God af en riepen de ellende over zich heen. Feit is en blijft dat het volk Israël heel goed doordrongen was van de mogelijke consequenties.*

De Rechabieten woonden als Nomaden

Het had alle redenen om – net als de Rechabieten – terughoudend te zijn op alle gebieden die hen van de HEERE zouden kunnen losweken. Maar hoe vaak de HEERE zijn volk ook waarschuwde het leek hen op een gegeven moment niet meer te raken. Aan God lag het niet. Jeremia 35:17 *Daarom, zo*

zegt de HEERE, de God van de legermachten, de God van Israël: Zie, Ik ga over Juda en over al de inwoners van Jeruzalem al het onheil brengen dat Ik over hen heb uitgesproken, omdat Ik tot hen gesproken heb, maar zij niet geluisterd hebben, Ik tot hen geroepen heb, maar zij niet geantwoord hebben. De grote vraag blijft waarom Israël niet ingebonden heeft? Misschien lieten ze zich wijsmaken dat het oordeel niet door zou gaan, dat het verbond onvoorwaardelijk was. Dat mag dan een leer zijn voor de volgende keer. Als God dreigt met het oordeel – omdat we ons weinig aan Hem gelegen laten liggen – kan het misschien wat langer duren dat wij dachten. Maar laat niemand denken dat hij de dans ontspringt, want het oordeel komt onherroepelijk en het kent zijn weerga niet. In tegenstelling tot Zijn eigen volk – dat de HEERE in die tijd zwaar gaat treffen met de ballingschap – wil Hij de Rechabieten zegenen met een belofte dat er altijd iemand uit de familie van Rechab de HEERE zal dienen. Jeremia 35:18,19 *Tegen het huis van de Rechabieten zei Jeremia: Zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Omdat u geluisterd hebt naar het gebod van uw voorvader Jonadab, al zijn geboden in acht genomen hebt, en gedaan hebt overeenkomstig alles wat hij u geboden heeft, daarom, zo zegt de HEERE van de legermachten, de God van Israël: Het zal Jonadab, de zoon van Rechab, niet aan een man ontbreken die in Mijn dienst staat, alle dagen.* Het staat er feitelijk iets plechtiger: Er zal altijd iemand *staan voor de HEERE*. Mogelijk doelt de HEERE op iemand zoals Jonadab, iemand die stond voor zijn geloof en daarin een voortrekkersrol had niet alleen voor zijn familie, maar – gezien de reactie van koning Jehu – ook voor de wijde omgeving.